

De Wegwijzer

Excellentieprofiel
Planmatige kwaliteitszorg als motor
voor ontwikkeling, borging en
verbinding

Juryrapport Excellente Scholen

Geldigheid predicaat:
1 juli 2022 tot 1 juli 2025

Datum vaststelling: 1 juli 2022

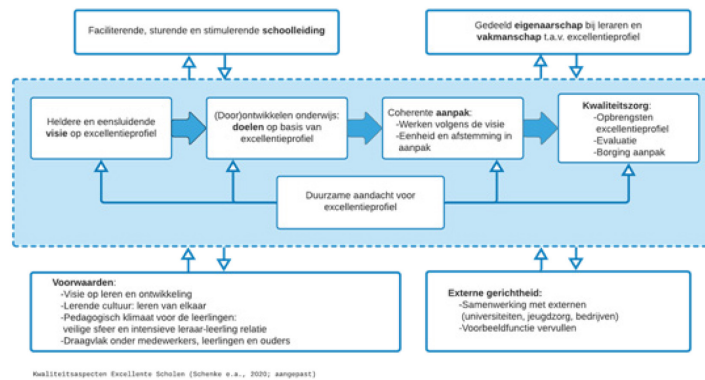
Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
2.	Conclusie & samenvatting	4
3.	Het onderzoek naar het excellentieprofiel op basis van de kwaliteitsaspecten	5
4.	Procedure	11

1. Inleiding

Introductie

Op Nederlandse scholen wordt op uiteenlopende manieren gewerkt aan goed onderwijs. Op sommige scholen leidt dat tot onderwijs van bijzondere kwaliteit. Scholen/schoolsoorten in het primair, voortgezet en (voortgezet) speciaal onderwijs kunnen zich aanmelden bij de jury Excellente Scholen voor een erkenning van die kwaliteit en waardering voor de inzet en prestaties. Het traject Excellente Scholen helpt bijzondere voorbeelden van het Nederlandse onderwijs voor het voetlicht te brengen, en wil bijdragen aan een onderwijscultuur waarin het vanzelfsprekend is expertise te delen en te streven naar verbetering.

De jury beoordeelt het excellentieprofiel op de kwaliteitsaspecten uit het schema waar mogelijk in samenhang. Het zijn de volgende kwaliteitsaspecten zoals benoemd in het aanmeldingsformulier:

- het excellentieprofiel vanuit de visie op leren en ontwikkelen,
- (door-)ontwikkelen onderwijs,
- (coherente) aanpak,
- kwaliteitszorg (meetbare en merkbare resultaten, evaluatie en borging)
- externe gerichtheid en kennisdeling.

2. Conclusie & samenvatting

De jury is van oordeel dat De Wegwijzer het predicaat Excellente School 2022-2025 voor primair onderwijs toekomt.

De jury is onder de indruk van de manier waarop de school het proces van voortdurende verbetering vormgeeft. De manier waarop de school de doelen aan elkaar verbindt en zichtbaar maakt, verdient waardering. Dit en de wijze waarop de school vakoverstijgend werkt, en de leerkrachten en leerlingen eigenaarschap geeft, dienen als voorbeeld voor andere scholen.

De wegwijzer heeft als excellentieprofiel: planmatige kwaliteitszorg als motor voor ontwikkeling, borging en verbinding. De school werkt vanuit de gedachte dat een professioneel team elke dag een beetje beter wil werken. Door een continu proces van evalueren en verbeteren, weet de school de focus van het team op goed onderwijs te houden.

Het team werkt met een zogeheten leerwand, net als met de leerlingen in de klassen. De school vertaalt de doelen van het schoolplan naar jaardoelen. Deze doelen worden vertaald in zogeheten Smart-subdoelen (specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch en tijdgebonden). De school werkt met een samenhangend geheel van instrumenten om de kwaliteit van het onderwijs te verhogen en te borgen in een sluitende cirkel van evaluatie en verbetering.

Leerkrachten werken aan persoonlijke doelen en aan schooldoelen vanuit een basis van vertrouwen en respect.

De school vertaalt deze uitgangspunten naar het onderwijs. Hierdoor ontstaat hoogwaardig onderwijs, waarin de ontwikkeling en het eigenaarschap van de leerling centraal staat.

3. Bevindingen onderzoek naar het excellentieprofiel op basis van de kwaliteitsaspecten

Achtergrondgegevens van de school

Sector	Primair onderwijs
Naam school	De Wegwijzer
Brin	12QF C1
Plaats	Middenmeer
Bestuur	Stichting Kopwerk

3.1 Visie op het excellentie profiel

Het excellentieprofiel van De Wegwijzer is: planmatige kwaliteitszorg als motor voor ontwikkeling, borging en verbinding. De school heeft een systeem ontwikkeld om het onderwijs elke dag een beetje beter te maken door voortdurend, in kleine stapjes, te werken aan verbeterpunten. Dit geldt voor de leerkrachten en voor de leerlingen. De jury is van mening dat dit profiel helder en relevant is en past bij de doelgroep van de school. Tijdens het schoolbezoek merkt de jury bij de gesprekken dat de diverse geledingen in de school betrokken zijn bij het opstellen en uitwerken van het profiel.

Visie op leren en ontwikkelen

Het team van De Wegwijzer werkt aan een actieve verbetercultuur van 'elke dag een beetje beter'. De school werkt vanuit de visie dat leerstof die in samenhang en op verschillende manieren wordt aangeboden, beter beklijft. De school biedt de leerstof vakoverstijgend aan als een herkenbaar geheel. De regie in de school ligt zoveel mogelijk bij het team. Ook de leerling heeft een deel van de regie over het eigen leren in handen.

3.2 Doelen op basis van het excellentieprofiel

De jury is van mening dat de school haar doelen voor de kortere en langere termijn duidelijk heeft omschreven. Het beleid van de school is gefocust, afgebakend en duidelijk. De kern van de kwaliteitszorg ligt daarbij op de kwaliteit van het lesgeven, want: "Elk kind verdient een goede leerkracht."

Elk jaar benoemt het team op basis van het schoolplan vier of vijf verbeterpunten waar gedurende dat schooljaar aan gewerkt gaat worden. Deze doelen staan centraal in de kwaliteitszorg van de school. Door een continu proces van (zelf)evaluaties, groepsbezoeken en coaching on the job (een intensieve begeleidingsvorm), stellen de leerkrachten hun leerdoelen op. Op deze manier is de school in staat zich te concentreren op wat belangrijk is voor de school en de leerlingen. Zo realiseert de school een continu proces van professionalisering op individueel en teamniveau.

Daarnaast wil de school de leerlingen de mogelijkheid bieden om zich te ontplooiën tot kritisch denkende en sociale mensen, die verantwoordelijkheid durven nemen voor de eigen keuzes en het gedrag. De school stelt zich ten doel de leerlingen steeds meer eigenaarschap over het eigen leerproces te geven.

De school is trots op wat ze bereikt heeft tot nu toe, maar heeft ambities om zich verder te ontwikkelen, zowel op het gebied van de kwaliteitszorg als op het gebied van het onderwijs.

Doelen voor het excellentieprofiel

Het team en de tandem (directie & IB) hebben het doel om hun excellentieprofiel nog meer te versterken. Ze willen op de korte termijn meer quickscans en kwaliteitskaarten ontwikkelen om het hele onderwijs op die manier te kunnen borgen. Op de lange termijn heeft de school de ambitie om meer een positie te pakken in de regio en daar meer samen te werken met andere scholen.

Doelen voor het onderwijsconcept

De school ziet voor zichzelf voor de nabije toekomst mogelijkheden om zich verder te ontwikkelen op het gebied van didactisch handelen, het leerstofaanbod en op zicht op de ontwikkeling. Het team ziet kansen in het doortrekken van de verworvenheden uit het werken aan eigen doelen met het International Primary Curriculum (IPC), de methode voor wereldoriëntatie, naar de leergebieden taal, lezen en rekenen. Daarbij laten de teamleden de methode steeds meer los en stappen over op het werken met leerlijnen. Ook willen ze het aanbod Engels doorontwikkelen.

3.3 Aanpak

De aanpak van het profiel is duidelijk en leidt tot het behalen van de doelen van het excellentieprofiel. De school realiseert vakoverstijgend onderwijs met IPC. In elk lokaal is een leerwand te vinden waarop leerlingen en ouders kunnen volgen wat de leerling leert gedurende het thema. De leerlingen formuleren groepsdoelen en groepsleervragen bij de introductie van het thema, nadat de voorkennis is opgehaald. Daarnaast formuleren de leerlingen eigen leervragen bij het thema en individuele doelen op het gebied van executieve functies (de vaardigheden uit het IPC).

De leerwand voor het team

In de teamkamer hangt een leerwand. Hierop maakt het team zichtbaar aan welke vijf doelen het gedurende het schooljaar werkt. Hierop staan ook de daarbij behorende subdoelen: Mijn Rapportfolio, Begrijpend lezen, Technisch lezen en Kansrijke Combinatiegroepen.

Bijvoorbeeld bij het doel voor IPC legt het team de focus op een aantal punten dat verbeterd moet worden. Deze punten zijn opgesteld nadat de IPC-trainer groepsbezoeken heeft gedaan met een quickscan. De quickscan bevat alle succescriteria die het team gezamenlijk heeft opgesteld voor een succesvolle uitvoering van IPC. Hieruit zijn individuele en teamdoelen voortgekomen. De verbeterpunten voor het team worden onder de vijf verbeterpunten op de leerwand van het team gehangen. Wanneer een doel is bereikt wordt het afgevinkt op de leerwand en viert het team het succes.

De leerwand voor leerlingen

De leerkrachten werken bij de Kanjertraining (gericht op vertrouwen, veiligheid, rust en respect) en de kernvakken ook aan de persoonlijke en groepsleerdoelen van de leerlingen. Op deze manier worden de vakken aan elkaar verbonden en krijgt de leerstof meer betekenis voor de leerlingen.

De leerlingen formuleren eigen leervragen binnen de thema's van IPC, waarbij de vakken wereldoriëntatie, sociaal-emotionele ontwikkeling, cultuur, techniek en expressie geïntegreerd worden aangeboden. De leerlingen krijgen de ruimte om hun eigen doelen te bepalen en zo hun eigen leerproces vorm te geven en te volgen. In Mijn Rapportfolio houden de leerlingen hun ontwikkeling bij en verzamelen zij hun leerbewijzen. Zo

realiseert het team een grote betrokkenheid bij de leerlingen. Een van de leerlingen formuleert het zo: "We mogen hier heel veel zelf doen en zelf bepalen en dat is fijn."

Thematisch werken

Bij de rondgang door de school ziet de jury dat elke groep met een eigen IPC-thema werkt. Zo ziet de jury bijvoorbeeld in groep 7/8 het thema opgroeien en in groep 1/2 het thema kunst. In elke groep ziet de jury een leerwand waarop de stappen volgens het IPC zijn aangegeven.

In elke groep is zichtbaar hoe het thema geïntroduceerd is, wat de voorkennis is, met welke deelthema's gewerkt wordt en hoe de diverse leergebieden daarbij worden betrokken. Voor elke groep staan de leerdoelen voor alle leergebieden vermeld op de leerwand.

De leerkrachten van groep 3 tot en met 8 hebben met elkaar afgesproken welke thema's in welke groep aan de orde zijn, zodat er geen onderwerpen dubbel behandeld worden. Soms werken twee groepen aan hetzelfde thema, maar dan wordt de inhoud van het thema verdeeld over de beide groepen en kiezen beide leerkrachten hun eigen onderdelen uit. De leerkracht van groep 1/2 sluit in het thema zoveel mogelijk aan bij de belangstelling van de kinderen. Ook zij werkt met de leerwand volgens dezelfde uitgangspunten als de rest van de school.

Eigenaarschap bij de leerling

Tijdens het werken met IPC werken de leerlingen aan hun onderzoek naar individuele en groepsleervragen. Zij kunnen daarbij zelf hun werkplek kiezen. Bij elke twee lokalen is er een leerplein, waar ook werkplekken zijn. De wanden tussen de lokalen en het leerplein staan open. Tijdens het werken met de leervragen houden de leerlingen hun vorderingen bij in Mijn Rapportfolio. Zo ziet de jury tijdens de rondgang door de school leerlingen zelfstandig aan het werk met hun onderzoek op zelf gekozen plekken in het lokaal en op het leerplein. In Mijn Rapportfolio houden zij bij in hoeverre zij een vaardigheid beheersen. Zij kunnen dit aangeven met drie niveaus: ik kan het een beetje, ik kan het steeds beter en ik beheers het en kan het gebruiken. De leerling voert in Mijn Rapportfolio ook bewijslast in, in de vorm van werkstukken en foto's. Daarna controleert de leerkracht wat de leerling heeft ingevoerd en kan hier eigen bevindingen aan toevoegen.

Executieve vaardigheden

Op de leerwand is zichtbaar aan welke executieve vaardigheden gewerkt gaat worden. De leerkrachten spreken schoolbreed af welke vaardigheid centraal staat. Op het moment van het schoolbezoek is dat aanpassingsvermogen. Elke groep bespreekt onderling aan welke deelvaardigheden de leerlingen gaan werken. Zo zag de jury bij de rondgang door de school dat een van groepen werkt aan de vaardigheid: ik kan met veranderingen en nieuwe ideeën omgaan. Dit subdoel is vertaald in concreet zichtbaar gedrag op diverse niveaus. Zo wordt voor de leerlingen heel inzichtelijk wat aanpassingsvermogen inhoudt in termen van gedrag.

Veiligheid en zelfstandigheid

Het pedagogische klimaat in de school is gericht op veiligheid en zelfstandigheid en leert de leerlingen om respect te hebben voor de ander en het niveau of de doelen waaraan de ander werkt. De school werkt met de Kanjertraining en doet dit zeer consequent en gedegen. De juryleden hebben een deel van een les meegemaakt en hebben ervaren hoe vertrouwd de leerlingen met en hoe open en eerlijk ze tijdens deze lessen zijn.

Het team ziet als belangrijkste opbrengsten van het excellentieprofiel het realiseren van de intrinsieke motivatie bij de leerlingen en het respect dat zij tonen voor anderen. Zo zegt een leerkracht: "Leerlingen durven voorin de klas te zitten om feedback te ontvangen, dat zegt iets over hoe de leerlingen met elkaar omgaan." Een ander zegt: "Je ziet dat onze

leerlingen betrokken en beleefd zijn.” Dit is ook wat de jury bij de rondgang door de school waarneemt.

De sfeer in de school is rustig en gericht op leren. Dit merkt de jury bij de rondgang door de school. De ouders bevestigen dit in het gesprek met de jury. Zij zijn erg tevreden over het veilige schoolklimaat en de goede begeleiding, waarbij elk kind gezien wordt. Zo vertelde een ouder: “Mijn zoon had een stukje rekenen gemist en vroeg daarbij hulp. Daar wordt meteen aan tegemoet gekomen en nu lukt het. Hij werd gezien!” En een andere ouder zei: “Mijn kind ging niet met plezier naar school en dan wordt de vraag gesteld: wat heb jij dan nodig om het wel fijn te hebben? En dat werkt.”

Wat heb jij nodig?

In Mijn Rapportfolio beschrijft de leerling zijn of haar ontwikkeling. Eenmaal per drie weken neemt de leerkracht de leerling apart om de voortgang te bespreken en te inventariseren wat de leerling nodig heeft om zich verder te ontwikkelen. Daarna begeleidt de leerkracht de leerlingen in kleine groepjes om hen verder te helpen met hun leerbehoeften.

Daarnaast evalueert de leerkracht de toetsresultaten met elke leerling en maakt afspraken met hen over waarmee de leerling extra gaat oefenen. Dit laatste gebeurt ook regelmatig op initiatief van de leerling, die daarbij eigen doelen stelt. Tijdens de lessen werkt de leerkracht met het model van de expliciete directe instructie (EDI). Hierin wordt de instructie en verwerking gedifferentieerd.

3.4 Kwaliteitszorg

De jury ziet dat de school een degelijk systeem van kwaliteitszorg- en kwaliteitsborging heeft ontwikkeld. De school werkt planmatig, via de PDCA-cyclus (Plan, Do, Check, Act), aan de kwaliteit van het onderwijs. Zij gebruiken daarbij de methodieken van Werken met Kwaliteit (WMK), Mijn Schoolplan en Mijn Schoolteam.

Centraal in deze aanpak staat de professionele dialoog aan de hand van een gekozen thema. De kracht van de school zit in het formuleren van de gewenste kwaliteit in meetbare gedragsindicatoren. Dit geldt niet alleen voor de leerlingen, maar ook voor alle professionals binnen de school.

Borgen van het professionele handelen

Wanneer het team een werkwijze heeft ontwikkeld, worden de succescriteria volgens de Smart-methode opgenomen in een quickscan. Deze wordt gebruikt bij feedbackgesprekken volgend op collegiale consultatie. De jury heeft bij het schoolbezoek de quickscan van IPC ingezien en heeft waardering voor hoe concreet deze is. Daarnaast zijn er bijvoorbeeld quickscans voor de Kanjertraining, EDI en het klassenmanagement. Deze schooleigen quickscans worden in WMK opgenomen. Per schooljaar worden er groepsbezoeken afgelegd door specialisten, de schoolleiding, collega's of bijvoorbeeld de IPC-trainer. De verbeterpunten die hieruit voortkomen komen dan weer terecht op de leerwand voor het hele team of in het ontwikkelplan in het portfolio van de leerkracht in Mijn Schoolteam. Een leerkracht zegt hierover: “Wij staan positief tegenover het werken met Mijn Schoolteam, want wij worden er blij van dat wij zichtbaar invloed hebben op de sfeer in de school en resultaten in de klas.”

Borgen van beleid

De school stelt kwaliteitskaarten samen waarin zij het schoolbeleid op diverse onderwerpen beschrijft. De jury heeft het voorbeeld ingezien van de kwaliteitskaart over doubleren en versnellen. Ook deze kwaliteitskaarten worden opgenomen in WMK. Zo zijn alle beleidskeuzes voor iedereen gemakkelijk te vinden. Ook het beleid op stichtingsniveau is voor iedereen toegankelijk in WMK opgenomen.

Opbrengsten

De jury erkent de opbrengsten van het profiel en ziet dat de school de merkbare en meetbare resultaten zichtbaar kan maken. Dat levert ook zichtbare resultaten op voor het onderwijs. De leerresultaten zijn jaar op jaar ruim boven het gemiddelde op basis van de schoolweging. Uit de terugkoppeling vanuit het voortgezet onderwijs blijkt dat de leerlingen goed op hun plek komen met het advies van de school.

Ook op de tevredenheidsonderzoeken bij de ouders, de leerlingen en de leerkrachten scoort de school hoog. De school scoort ook goed op de veiligheidsmonitor.

De leerkrachten ervaren dat de leerlingen door de inzet van de werkwijze met IPC veel meer leren. Het doelgerichte werken en de intrinsieke motivatie zorgen voor het verwerven van meer kennis. De ouders erkennen dit en zeggen: "We maken allemaal van die momentjes mee, in de auto, of zo, dat je kind ineens met een stuk kennis op de proppen komt, waarvan je denkt: hoe weet hij dat nu weer?"

Gedeeld eigenaarschap bij leraren

Het team is betrokken geweest bij de invoering van de werkwijze van de school. Er zijn alleen onderwijsinhoudelijke teamvergaderingen, waarin de leerkrachten de voortgang van de ontwikkelingen bespreken en evalueren. De focus ligt hierbij steeds op het eigenaarschap van de leerkrachten. Om dit nog verder te professionaliseren werkt de school met enkele elementen van de methodiek LeerKRACHT. Een van de leerkrachten zegt hierover: "Wij kijken naar het grote plaatje, waardoor de lijnen in de hele school gezien worden en je meer aan de doelen gaat werken in plaats van slaafs de methode te volgen." Het team werkt op basis van vertrouwen: "Alles is bespreekbaar, ook als we het weleens niet met elkaar eens zijn." Zij verwoorden de eigen kracht als volgt: "Wij verbinden alles aan elkaar. De leerlingen en de leerkrachten weten waar ze mee bezig zijn en aan welke doelen zij werken. Deze doelen komen op alle leergebieden terug!"

Team aan zet

Het team is aan zet in De Wegwijzer. De teamvergaderingen zijn altijd onderwijsinhoudelijk en gericht op het continue verbeterproces. De schoolleiding, een tandem van directeur en de intern begeleider (ib'er), is hierbij faciliterend en ondersteunend betrokken. Zij werken vanuit vertrouwen. Vertrouwen dat je het zelf kunt, waarbij wel sprake is van hoge verwachtingen rond het professionele handelen en het werken volgens de geldende afspraken. Het zicht houden op de behoeften van de leerkracht, wat er nodig is om zich te blijven ontwikkelen en aan de standaarden van de school te kunnen voldoen, motiveert het leiderschap van de schoolleiding.

Duurzaamheid van het excellentieprofiel

Het excellentieprofiel is robuust en duurzaam doordat de school alle aspecten van haar profiel zorgvuldig borgt. De leerkrachten van De Wegwijzer krijgen volop de ruimte om zich te ontwikkelen, verantwoordelijkheid te dragen en van betekenis te zijn voor het geheel. Hierdoor ervaren ze de school als een fijne werkplek. Er is weinig wisseling van personeel en er is veel interesse om op de school te komen werken. De school kan zich daardoor goed staande houden in deze tijd, ondanks het leerkrachtentekort. Het team voelt zich eigenaar van het excellentieprofiel en heeft zicht op de vorm waarin zich dat in de toekomst zal ontwikkelen.

Samenwerking

De leerkrachten van De Wegwijzer werken nauw samen met een andere school van de stichting die ook met IPC werkt. Zij bereiden samen thema's voor en organiseren gezamenlijke studiedagen en teamvergaderingen. De leerkrachten kunnen in dit kleine team altijd bij elkaar terecht en door de nauwe samenwerking tussen de groepen is het leren van elkaar, en elkaar inspireren, als vanzelfsprekend georganiseerd.

Specialisten

De school werkt met specialisten, waarbij ieder teamlid een expertise heeft: IPC, Kanjertraining, Engels, lezen en ICT. Zij hebben de regie over het onderwijs door de lijnen uit te zetten binnen hun vakgebied. Het team inspireert hen met hun ideeën en verworvenheden. De specialisten houden zich bezig met het steeds verder ontwikkelen van hun vakgebied en nemen daarin het team mee. Zij bewaken ook de kwaliteit van hun vakgebied en stimuleren de professionele ontwikkeling.

3.5 Externe gerichtheid

De school deelt haar verworvenheden met de scholen binnen de bestuur-stichting. Daarnaast deelt de schoolleiding haar kennis tijdens de regionale overleggen tussen directeuren en ib'ers.

De Wegwijzer werkt in regionaal verband samen met andere scholen. Er is vooral een nauwe samenwerking op het gebied van IPC met een andere school van de stichting, die ook onder het leiderschap van deze schoolleiding valt. De school ervaart de samenwerking als inspirerend omdat een andere school vanuit een heel ander gezichtspunt en andere schoolcultuur een onderwerp of thema benadert.

4. Procedure

De Wegwijzer heeft zich kandidaat gesteld voor het traject Excellente Scholen schooljaar 2022-2025. Een school die zich kandidaat stelt voor het traject doorloopt de volgende fasen:

Fase 1 Aanmeldingsperiode

Elke school die wil deelnemen aan het traject levert een beschrijving van het excellentieprofiel aan.

Fase 2 Controle door inspectie

Na de sluiting van de aanmeldingsperiode controleert de inspectie of uw school over de waardering Goed beschikt en of er geen recente contra-indicaties zijn.

Fase 3 Voorbereidingsgesprek met de jury

De jury gaat in gesprek met de school over haar excellentieprofiel. De school verheldert onduidelijkheden, gaat in op vragen op het gebied van verantwoording, legt accenten en geeft aan wat er bij het bezoek aan de school te verwachten valt.

Fase 4 Jurybezoek

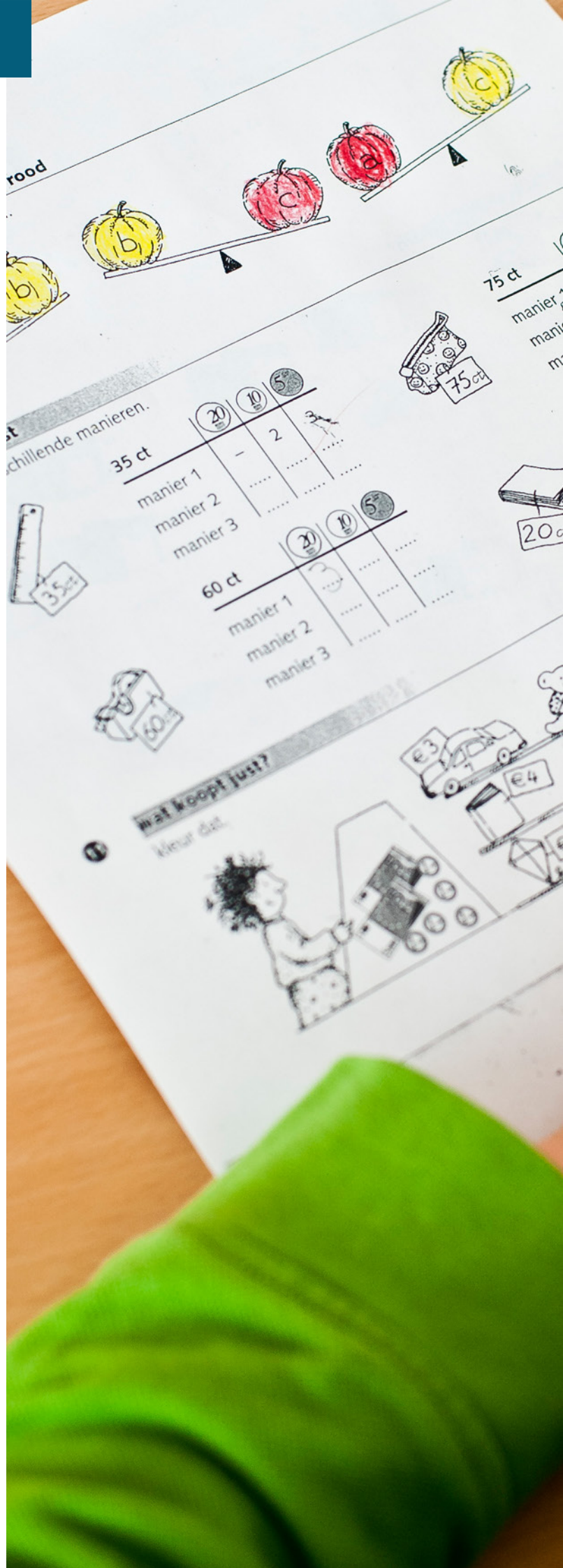
Twee leden van de onafhankelijke jury bezoeken uw school. Zij waarderen het excellentieprofiel mede aan de hand van de herkenbaarheid van het verhaal van de school in de onderwijspraktijk. Bovendien kijken ze naar de eenheid in de kwaliteit en de gedragenheid van het profiel op alle niveaus van de school, van bestuur tot leerling.

Fase 5 Rapportage en beoordeling

Na elk jurybezoek stelt de jury een rapport op. De jury geeft hierin haar bevindingen weer per onderdeel van het jurybezoek. Deze bevindingen zijn gebaseerd op de beschrijving van het excellentieprofiel van de school, dossieronderzoek, het startgesprek en het jurybezoek. Op basis van de bevindingen concludeert de jury of de school het predicaat toekomt en adviseert zij de inspecteur-generaal van het onderwijs over het wel of niet toekennen van het predicaat Excellente School.

Fase 6 Uitreiking predicaat

Het predicaat is geldig van 1 juli 2022 tot 1 juli 2025. De juryrapporten van de scholen die het predicaat krijgen, worden openbaar gemaakt.

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-Loket (voor vragen) 088 6696060